

Секція: Фінанси, страхування і банківська справа: інноваційно-інвестиційні стратегії

Ротова Тетяна Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

Селюк Віра Вікторівна

студентка

Київського національного торговельно-економічного університету

м. Київ, Україна

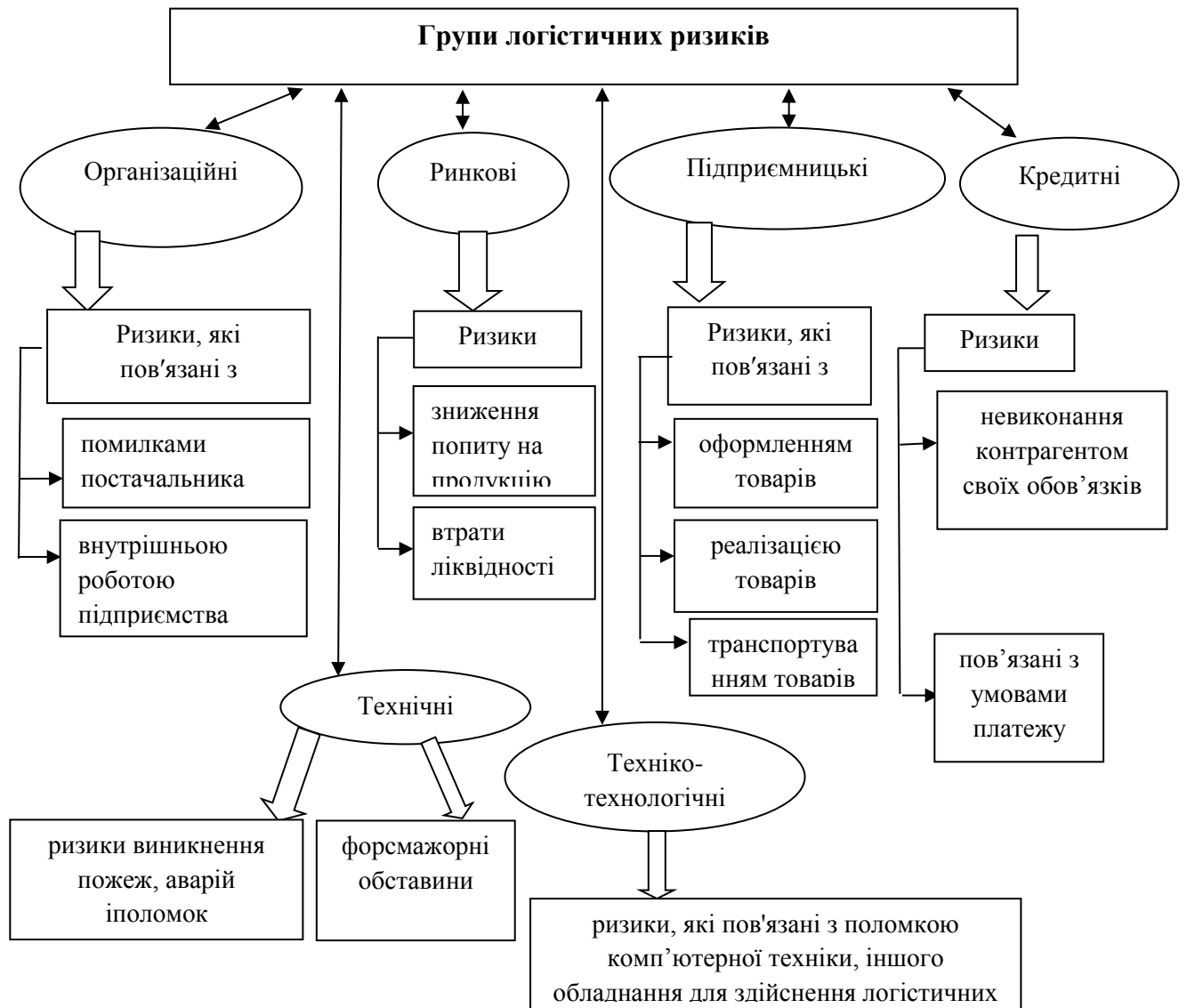
РИЗИКИ У ЛОГІСТИЦІ ТА СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ ВІД НИХ

Логістична діяльність, як будь-яка підприємницька діяльність, пов'язана з певними ризиками. Починаючи від механізму просування вантажів до руху товарів у просторі ринку, існує безліч складових, на які впливають різні фактори, що пов'язані з величезною кількістю ризиків. Для суб'єктів господарювання у сфері логістиці небезпеки виникають на різних шляхах сполучення та безпосередньо у складських приміщеннях. Вони дуже різноманітні і потребують страхового захисту, оскільки саме останній може забезпечити підтримку високого рівня надійності, зменшення ймовірності настання страхових випадків та відшкодування збитків у разі їх настання.

Тому й слід розглядати такі його види як страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів; страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; страхування наземного транспорту (крім залізничного); страхування вантажів; страхування відповідальності перевізника тощо.

Недостатній розвиток страхування у зазначеній галузі в Україні пов'язано, на нашу думку, із недосконалим розвитком самої логістичної сфери та обмеженим блоком інноваційних послуг, які пропонують вітчизняні страхові компанії.

У тих випадках, коли підприємство здійснює свою логістичну діяльність в умовах ризику, необхідно проводити його аналіз за алгоритмом: ідентифікація, вимір і оцінка ризику. Під час ідентифікації ризиків виникає потреба у виявленні всіх видів ризику, тому доцільно навести класифікацію ризиків логістичної діяльності з точки зору причини ймовірного збитку. У логістиці проявляються ризики логістичної (ризики здійснення логістичних операцій транспортування, складування, вантажопереробки та управління запасами) і нелогістичної природи (викликані природними, політичними, ринковими факторами).

Рис. 1. Класифікація логістичних ризиків

Складено авторами на основі джерела [1]

Така класифікація використовується як працівниками сфери логістики, так і страховими компаніями.

Відмітимо, що страхування є одним з основних напрямів забезпечення захисту логістичних систем. Забезпечення безпеки останніх від ризиків, враховуючи їх специфічні особливості, доцільно здійснювати силами провідних страхових організацій, у страховому портфелі яких переважає майнове страхування (із значною часткою транспортного та вантажів).

Саме вони здатні провести ґрунтовний андерайтинг при укладанні договору страхування, оцінити зміни у ризику протягом його дії (у силу певних причин), виявити причини настання випадку та розрахувати розміри збитків. Можливо звернення і до страхового брокера, який допоможе у виборі адекватної пропозиції, оптимізації витрат на страхування, на стадії врегулювання страхового випадку визначитися зі специфікою страхового покриття з урахуванням усіх складнощів, про які зазначалося вище.

Якщо комплексно розглядати всі ризики, під які підпадають логістичні центри як великі суб'єкти господарювання із значним технічним оснащенням, різноманітними, часто складними умовами праці, то ми маємо аналізувати і ризики, пов'язані із отриманням травм, захворювань працівників. І, відтак – види особистого страхування, такі як страхування від нещасних випадків, добровільне медичне.

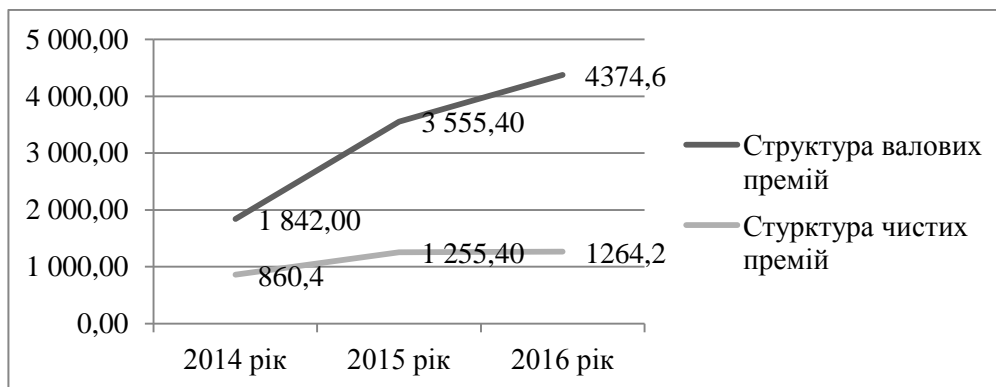
Для розвитку страхування у сфері логістиці доцільно вивчення та реальне використання зарубіжного досвіду, зокрема провідних постачальників послуг зі страхування ризиків у міжнародній транспортній та логістичній галузі. Як приклад – TTClub, який відомий міжнародній спільноті з транспорту і логістики з 1968 року [2].

Невід'ємною частиною логістичного страхування є проведення експертизи до укладання договору страхування, так звану передстрахову експертизу, а також зазначити важливість експертизи під час дії договору страхування і, особливо, у ході врегулювання збитків. Для цього залучають

експертів у відповідних галузях: андерайтерів, сюрвеєрів, аджастерів, що детально досліджено вітчизняними науковцями [3].

Особливо потрібні послуги сюрвеєра у страхуванні вантажів. Експертні висновки дають ряд переваг страхувальнику чи страховику у ході здійснення страхування. Але головне – вони висвітлюють реальну картину подій при розслідуванні страхових випадків.

Для більш детального аналізу страхових послуг розглянемо динаміку валових та чистих страхових премій зі страхування вантажу в Україні, яка наведена на рисунку 2.

Рис. 2. Динаміка валових та чистих премій по страхуванню вантажу протягом 2014-2016 рр., млн. грн.

Складено авторами на основі джерела [4]

Позитивна тенденція щодо надходжень премій по даному виду страхування свідчить, що даний вид страхування є одним з найпоширеніших серед логістичного страхування в Україні.

Страхові компанії пропонують також такі види послуг як обов'язкове страхування відповідальності за перевезення небезпечних вантажів; страхування контейнерів.

При страхуванні ризиків для логістичних центрів виникають певні проблеми: недостатньо розвинуте інноваційне середовище, відсутність повної інформації й страхової статистики, недовіра до страхових компаній з боку потенційних страхувальників.

Однією з проблем, яка характерна при страхуванні логістичних центрів є недостатньо розвинутий блок інноваційних послуг страховими компаніями, що дозволив би проводити страхування швидше та дешевше. Наприклад, впровадження онлайн-страхування для окремих видів.

Конкретними кроками у вирішенні проблем страхування в логістиці, можуть стати: плідна за різними напрямками співпраця між транспортно-логістичними центрами та страховими компаніями, впровадження у практику передстрахової експертизи, облаштування телематичними пристроями транспортних засобів перевізників, що дозволить підвищити контроль за їх переміщенням і зменшить настання ризиків.

Прогрес інновацій у сфері логістичного страхування дозволив би проводити страхування швидше та дешевше для суб'єктів логістичної діяльності. Логістичним компаніям слід розширювати свою зацікавленість у розвитку видів страхування. Страховикам – використовувати цифрові технології як інструмент ведення бізнесу для забезпечення розвитку даного сегменту страхового ринку.

Отже, зазначені вище заходи дозволить забезпечити той рівень страхування, який стане гарантом захисту безперебійної діяльності сфери логістиці й підвищить довіру до інституту страхування в цілому.

Література

1. Печерський Л.К. Управління ризиками в логістичній системі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/2536/3/2016042829_TEZY_V3_P174.pdf
2. TT Club – established expertise [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ttclub.com/>

3. Страховий ринок України: Стан та перспективи розвитку: [монографія] / [С.О. Булгакова, А.В. Василенко, Л.І. Василенко та ін.]; під ред. Мазаракі А.А. – К., КНТЕУ. 2007. – 460 с.
4. Статистика страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>